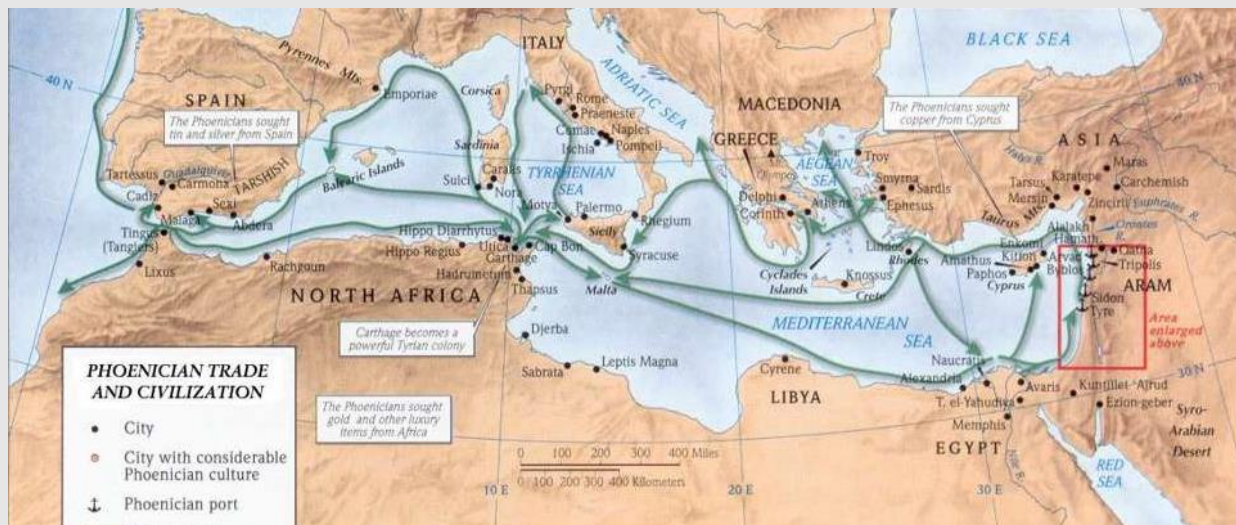

De zeevaart

Aeneas landt op zijn vlucht uit Troje op de kust van Carthago. Op grond van dat feit alleen al kun je opmaken dat Aeneas tussen maart en oktober daar geland moet zijn. Normaal voer men namelijk niet tussen oktober en maart op de zee vanwege het onstuimige weer. Je zou natuurlijk kunnen zeggen: “Nood breekt wetten. Aeneas moest wel. Troje was ingenomen en hij moest vluchten.” Dat klopt, maar wanneer je verder doordenkt, kom je toch op de periode maart – oktober uit. Op de eerste plaats voerde men geen oorlog in de winter: het terrein is dan te zwaar, te nat door de winterregens. Men voerde ook geen oorlog in die wintermaanden voor de muren van Troje. De aanvaller zou dan te zeer in het nadeel zijn. Verder zouden de Grieken, zo hadden ze de Trojanen wijs gemaakt, weggevaren zijn naar huis (in werkelijkheid lagen ze voor de kust van Troje achter het eilandje Tenedos). Dat zou alleen geloofwaardig zijn, als het weer dat ook zou toelaten, dus bij gunstige en betrouwbare wind en zee en zeker niet in de winter.

een pinus

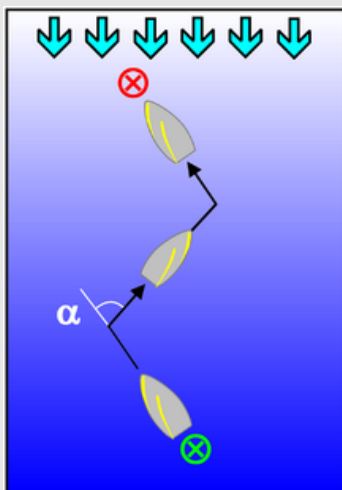
Zeewaardigheid van schepen in de klassieke oudheid.

Schepen van de oudheid zouden nu niet als zeewaardig gezien worden. Afgezien van het feit dat ze betrekkelijk klein waren, waren ze ook niet geteerd en gebreeuwd. Je zou dus kunnen zeggen of denken, dat ze zo lek als een mandje waren. Nou was dat niet zo, maar ze konden niet lang in het water liggen. Voor de scheepvaart werd licht hout gebruikt. Daarvoor kon dus maar

één soort gebruikt worden: de pinus. Deze sparrensoort wordt zeer lang en overigens groeit die ook recht. Daar kon je mooie masten en scheepsplanken van maken. Voor de scheepsbouw zijn daar in de oudheid ontelbare exemplaren van omgehakt, zodat diezelfde scheepsbouw één van de oorzaken ervan is geweest dat de Middellandse Zee arm aan bomen is. Wanneer die pinus eenmaal verwerkt was tot schip, gingen ze de zee op, maar om zonder problemen te kunnen varen, moest men wachten op wind in de rug, afluiddige wind.

wind in de rug

Laveren, zigzaggend tegen de wind invaren, kon men niet. Men hees namelijk niet de zeilen, maar liet ze zakken. Het zeil zat boven aan de ra vastgebonden en indien nodig, liet men die los en bond men dat zeil vast aan het schip.

laveren/opkruisen

Wij in onze tijd kunnen door middel van onze ra's die zeilen naar links of naar rechts laten gaan, zodat je altijd de wind schuin van de zijkant kan hebben en dus kunt zeilen. In het ergste geval roeide men vroeger over zee. Dat ging natuurlijk niet snel. Bovendien zoog het hout zich langzaam vol met water –het was immers niet gelakt- zodat de snelheid helemaal uit het schip gehaald werd en men gedwongen werd voor de nacht te landen, het schip aan land te trekken en het te laten drogen. Zo kon

je op een dag hooguit maar 8 uur varen, in ieder geval als er geroeid werd. Voor de veiligheid voer men altijd van eiland tot eiland of langs de kust, zodat daar op beperkte tussenruimten altijd ankerplaatsen en op grotere tussenruimten werkelijke steden gevestigd werden of waren.

Opdracht 11

De schepen hebben zich in de loop der tijden behoorlijk ontwikkeld, hoewel ze in wezen nauwelijks veranderd zijn.

- a. Zoek eens op internet een weergave van een schip uit de Kretenzische tijd, de Griekse tijd (een driერიemer), een Romeins schip, een schip van de Noormannen, een galei, een schoener, stoomschip en een moderne oorlogsbodem.

Romeins schip in de Meern

- b. Schrijf de overeenkomsten tussen al die schepen op en per schip vanaf de Kretenzische tijd tot nu de veranderingen/vorderingen.